

LEERDOELEN PARAGRAAF 3.1

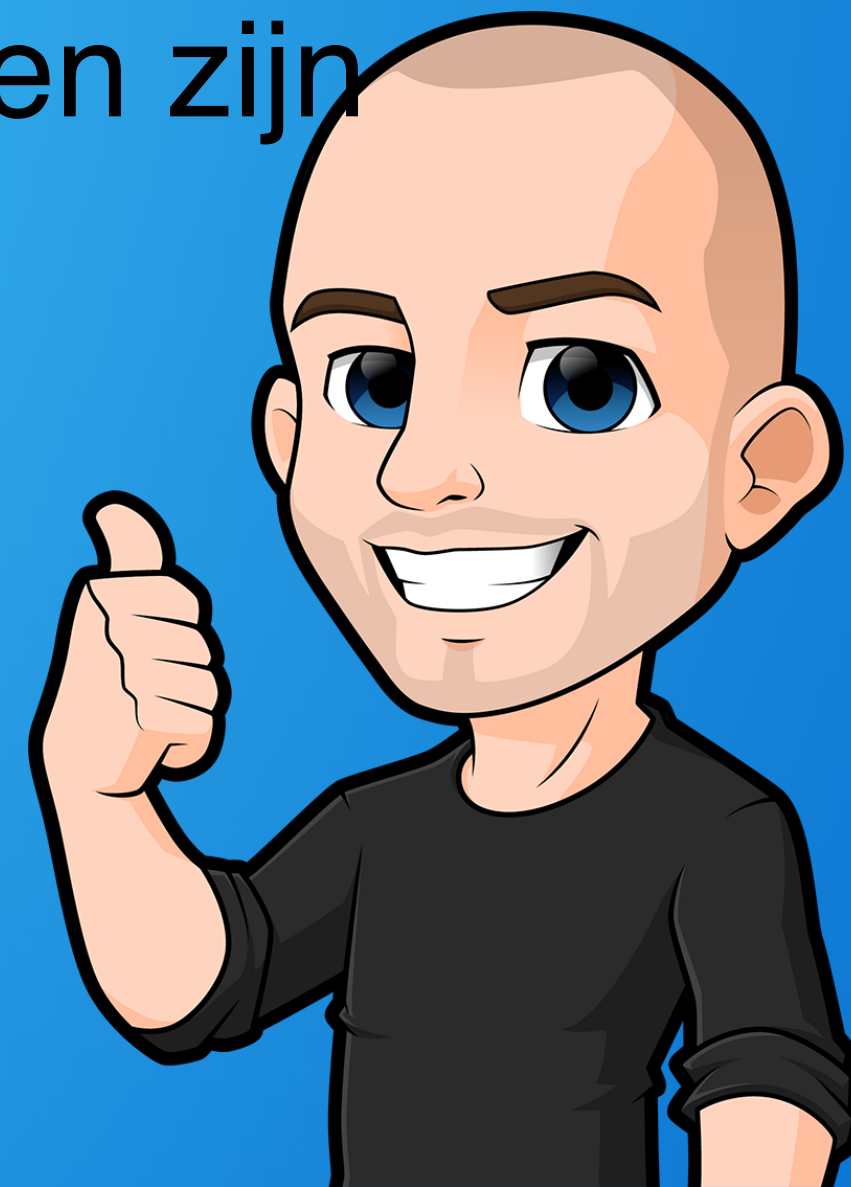
Ik kan laten zien dat ik...

A.met een voorbeeld het verschil uit kan leggen tussen directe en indirecte ruil

B.van elke geldfunctie een voorbeeld uit het dagelijks leven kan geven

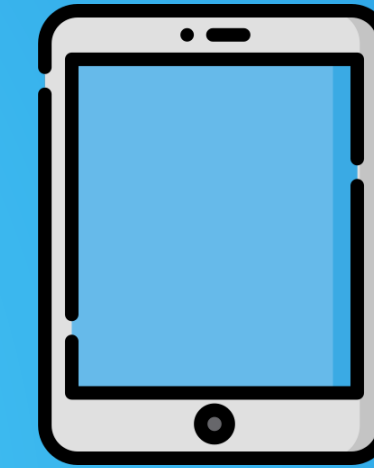
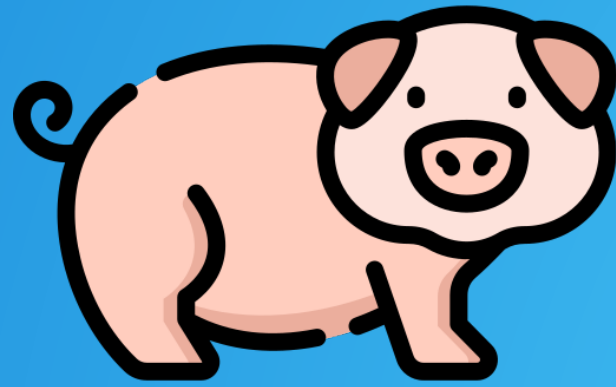
C.kan uitleggen wat het nadeel is van een debetsaldo op een bankrekening

D.begrijp hoe een creditcard werkt en welke risico's daaraan verbonden zijn

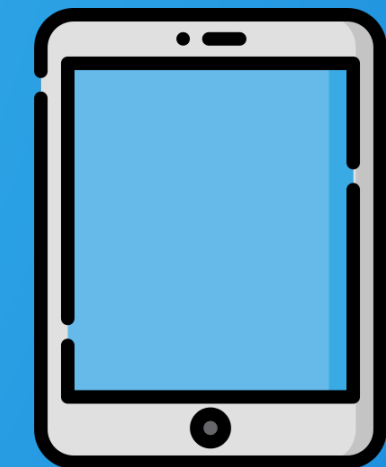
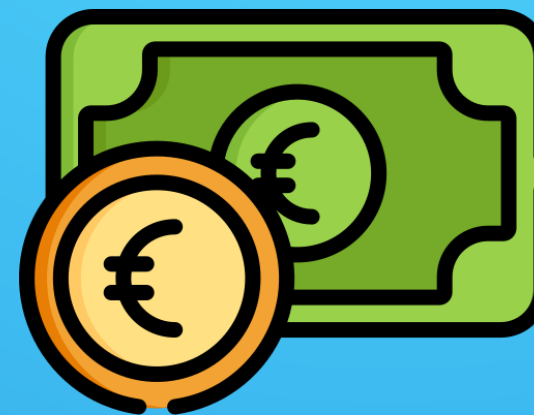
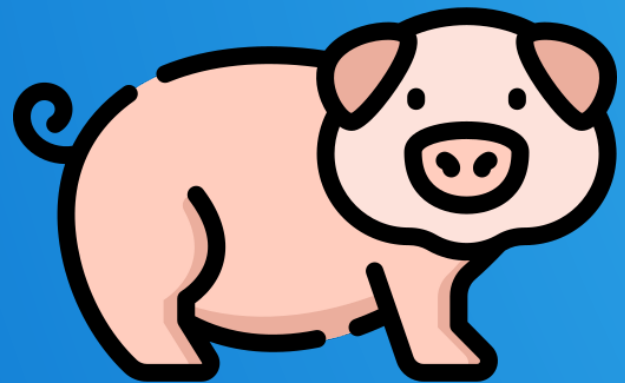
WAT IS GELD?

Vroeger had je nog geen geld...

Directe ruil: Je ruilt direct twee producten voor elkaar

Tegenwoordig hebben we geld:

Indirecte ruil: Je krijgt geld voor je producten. Dat geld gebruik je daarna weer om iets anders te kopen.

GELD; BEST HANDIG!

FUNCTIES VAN GELD

1. Ruilmiddel

Je ruilt geld in de winkel om voor producten

2. Rekenmiddel

Je kunt producten nu met elkaar vergelijken en uitrekenen hoeveel je met jouw loon kunt kopen

3. Spaarmiddel

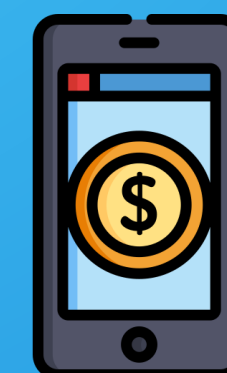
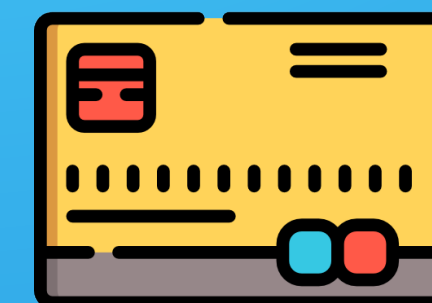
Wat je niet uitgeeft, spaar je

TWEE VORMEN VAN GELD

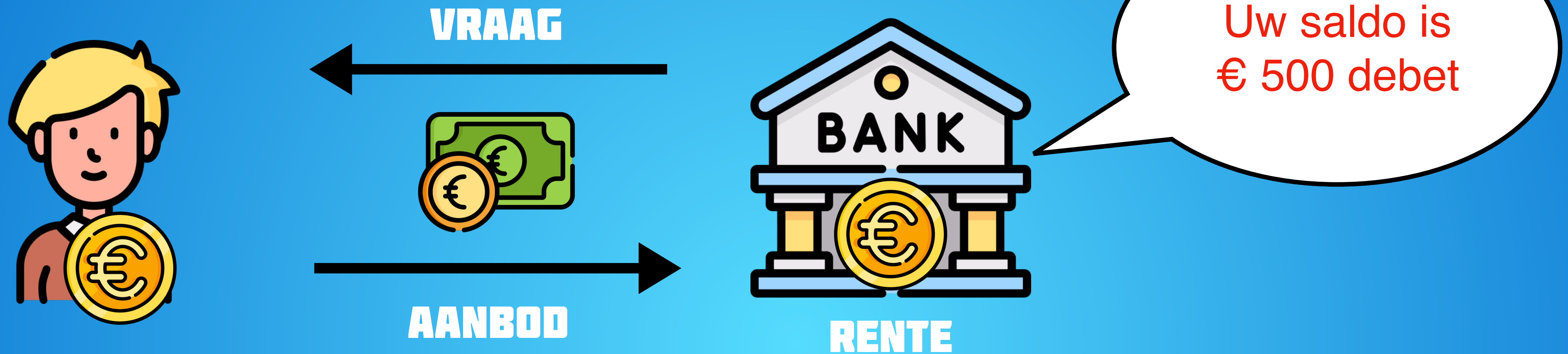
Chartaal geld

Giraal geld

JIJ EN DE BANK

Wanneer er geld op jouw bankrekening staat, noem je dat een **creditsaldo**.
Je krijgt nu **creditrente** van de bank.
Wanneer je rood staat, noem je dat een **debetsaldo**.
Je moet nu **debetrente** betalen.

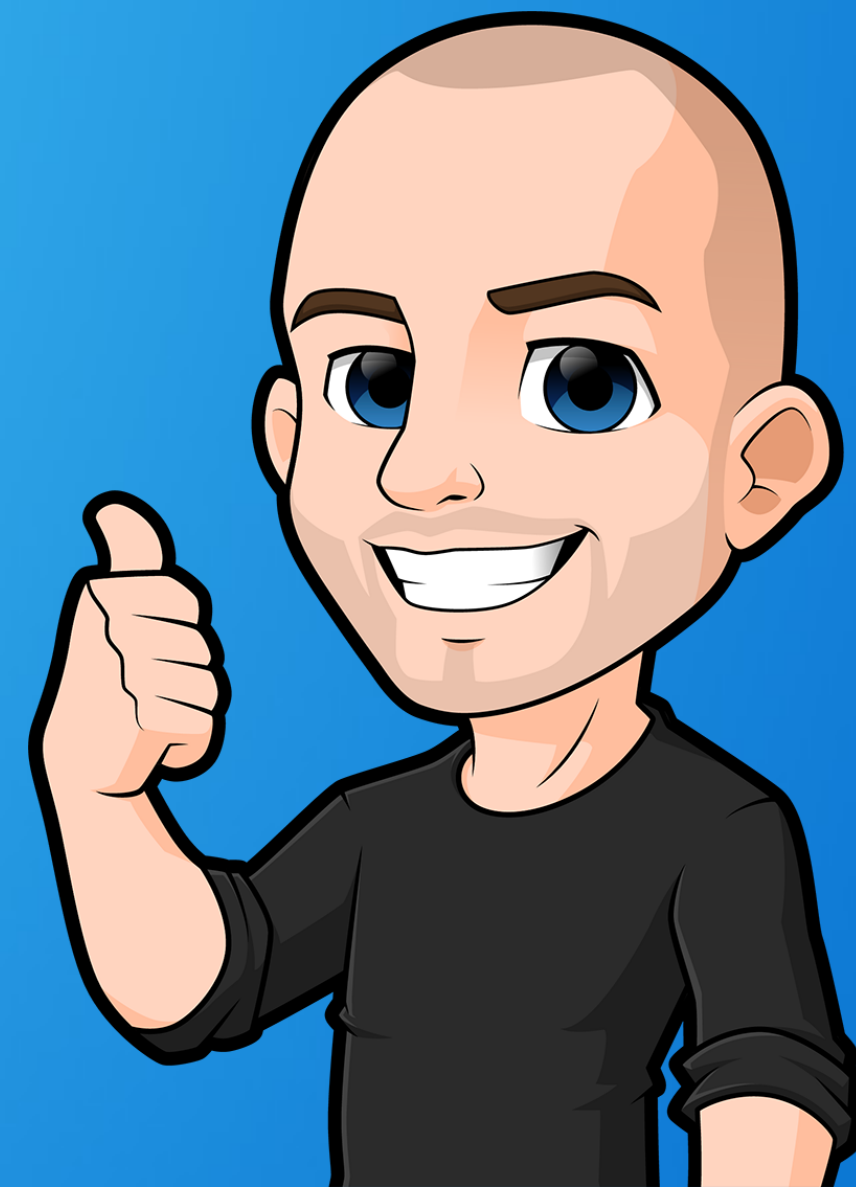

Wanneer je betaalt met een **creditcard**, schiet de creditcardmaatschappij het geld eerst voor. Aan het eind van de maand krijg je dan een rekening en moet je alles **terugbetalen**.

LEERDOELEN 3.2

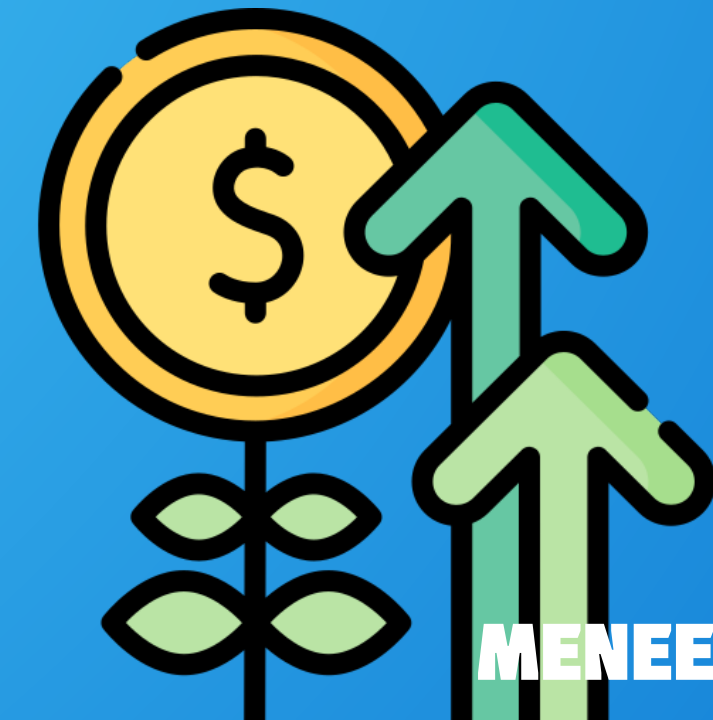
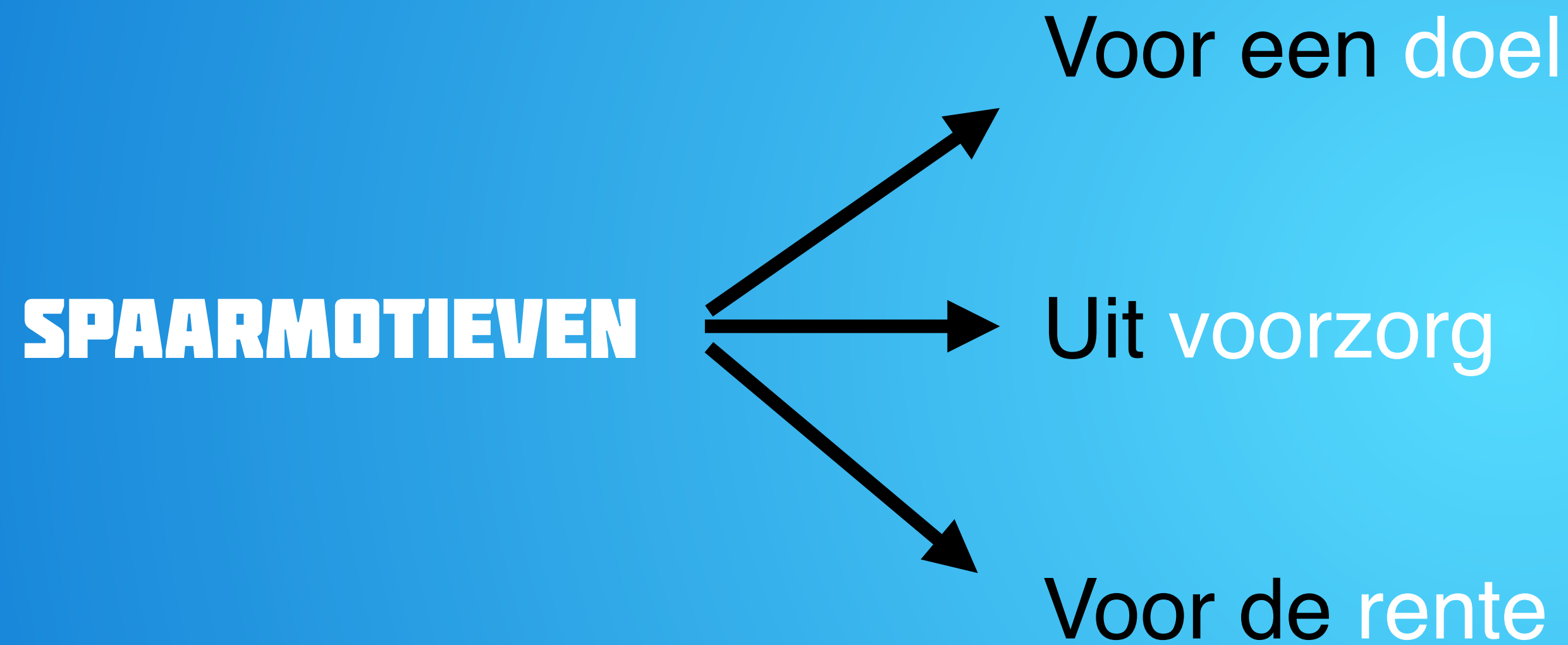
Ik kan laten zien dat ik...

- A. van elk spaarmotief een voorbeeld uit het dagelijks leven kan geven
- B. rente over meerdere jaren kan berekenen aan de hand van enkelvoudige interest en samengestelde interest

SPAREN

... betekent dat je een deel van je inkomsten niet uitgeeft.
Waarom sparen mensen eigenlijk?

RENTE

... is wat je krijgt als je jouw spaargeld naar de bank brengt.

Er zijn verschillende manieren om te **sparen** bij een bank.

Bij een **spaardeposito** staat je geld voor langere tijd vast en krijg je aan het einde in één keer alle rente.

Voorbeeld

Je zet € 5.000 vijf jaar vast op een spaardeposito tegen 2,5% rente per jaar.

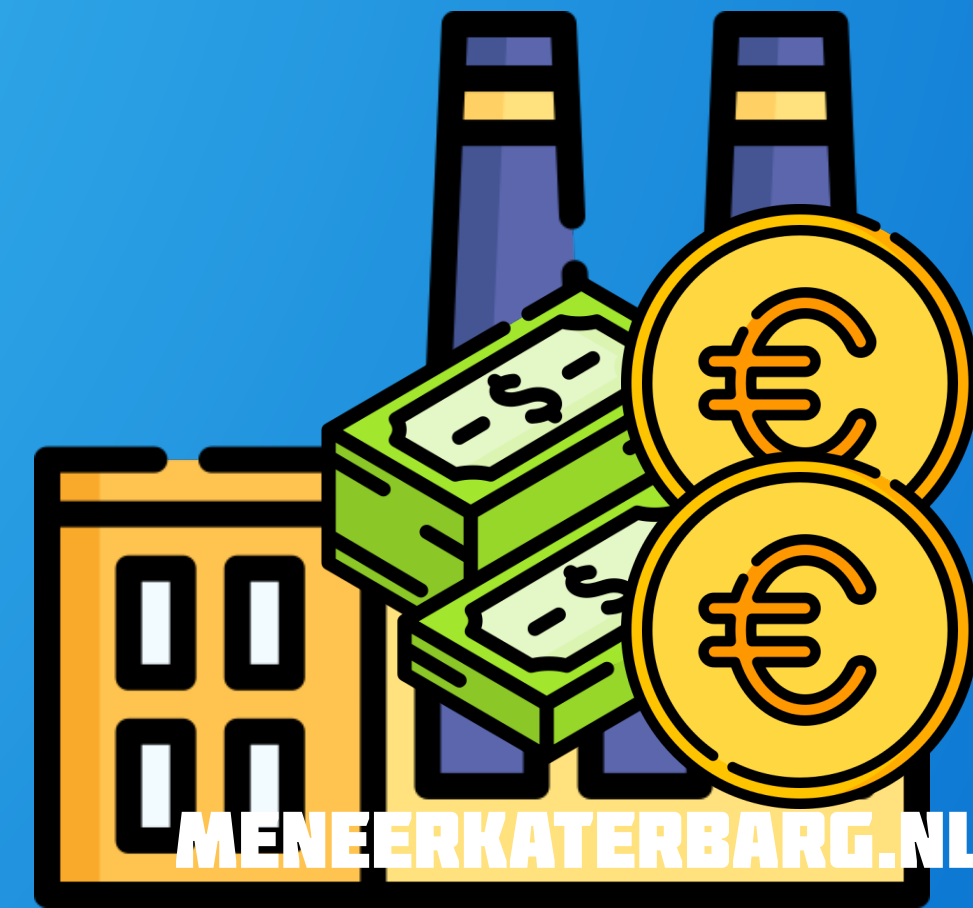
Hoeveel rente krijg je uiteindelijk?

$€ 5.000 : 100 \times 2,5 = € 125$ rente per jaar.

Je krijgt dus $5 \times € 125 = € 625$ rente na vijf jaar.

**ENKELVOUDIGE
INTEREST**

RENTE

Bij een 'normale' spaarrekening werkt het iets anders...

Stel je voor dat je € 185 op een spaarrekening zet en elk jaar 2,5% rente krijgt.

Jaar	Saldo 1/1	Rente (2,5%)	Saldo 31/12
1	€ 185	€ 4,63	€ 189,63
2	€ 189,63	€ 4,74	€ 194,37
3	€ 194,37	€ 4,86	€ 199,23

Door de rente wordt jouw saldo elk jaar hoger.

Het volgende jaar krijg je dus rente over een hoger bedrag.

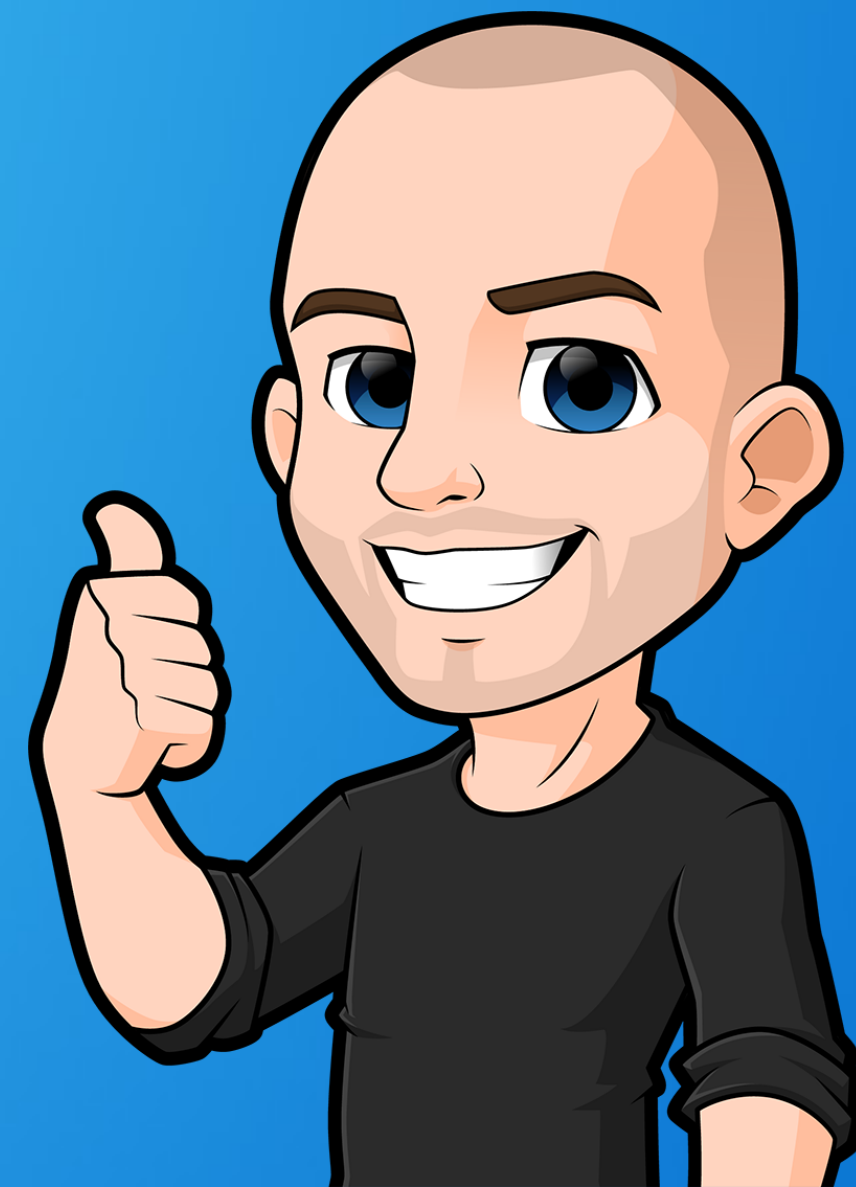
'Rente over rente dus', dat noemen we **samengestelde interest**.

LEERDOELEN 3.3

Ik kan laten zien dat ik...

- A. drie leenmotieven kan noemen
- B. kredietkosten kan berekenen aan de hand van een voorbeeld
- C. drie vormen van consumptief krediet ken en daarbij een voorbeeld kan geven
- D. twee voorbeelden van krediet bij een leverancier kan noemen

LENEN

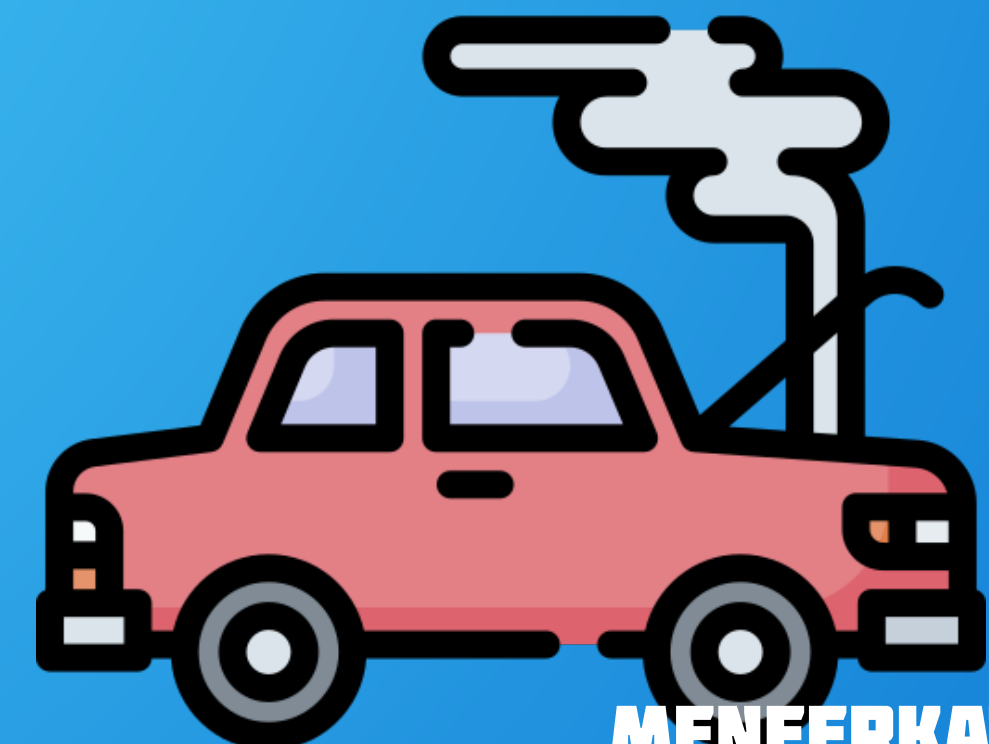
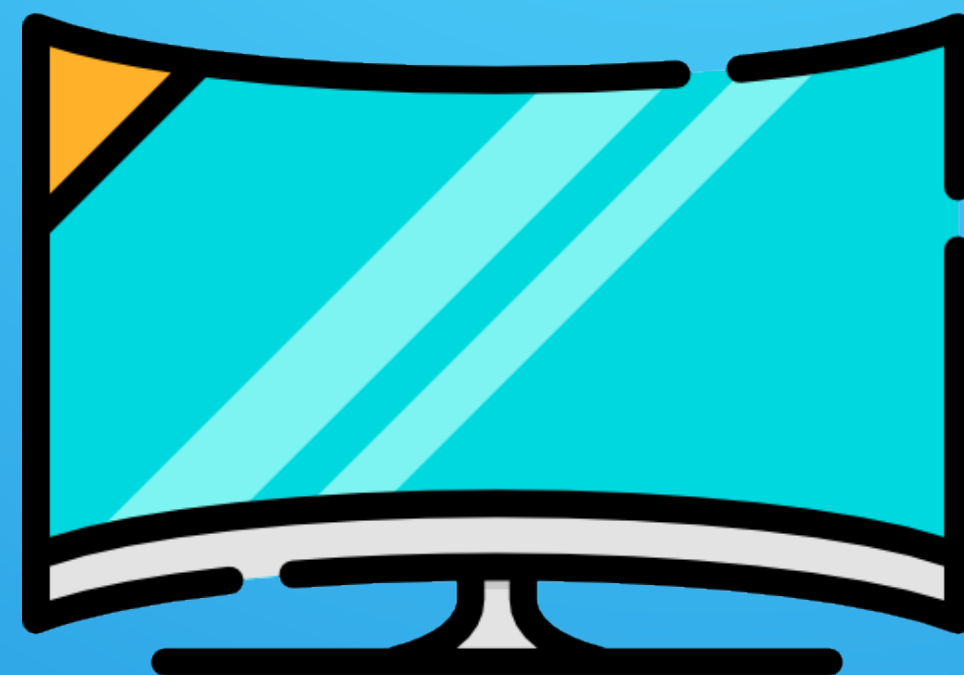
Het spaargeld dat jij naar de bank brengt, **lenen** banken weer uit aan anderen.
Waarom lenen mensen eigenlijk?

LEENMOTIEVEN

Tijdelijk geldtekort (je komt deze maand niet uit)

Je wilt iets **duurs** kopen, maar wilt niet sparen

Er is iets **kapot** gegaan en je hebt snel geld nodig

GELD LENEN KOST GELD

... omdat je altijd **rente** moet betalen en daardoor **meer** terugbetaalt dan wat je eigenlijk geleend had!

Dit zijn de kosten van het krediet (lening), dus dat noemen we **kredietkosten**.

Kredietsom	24 maanden	36 maanden	60 maanden
€ 5.000	€ 225	€ 155	€ 100
€ 15.000	€ 671	€ 462	€ 296
€ 25.000	€ 1.119	€ 771	€ 494

Je leent € 15.000 en wilt dit in drie jaar terugbetalen.

Vraag: Bereken de **totale kredietkosten**.

Je betaalt uiteindelijk $36 \times 462 = € 16.632$ terug.

Je had € 15.000 geleend, dus de kredietkosten zijn $€ 16.632 - € 15.000 = € 1.632$

KREDIET

... is dus een duur woord voor lening. Er zijn verschillende manieren waarop je kunt lenen. Dat noemen we **consumptief krediet**:

1. Salariskrediet

Rood staan op je bankrekening.

— € 500

2. Persoonlijke lening

Je leent geld en betaalt dat in vaste termijnen terug, met rente.

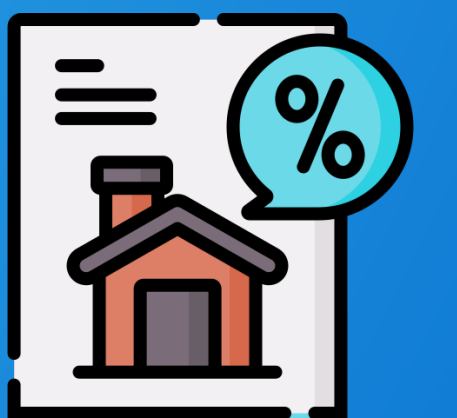
3. Doorlopend krediet

Net als een persoonlijke lening, maar nu mag je elke keer dat je een stukje hebt terugbetaald, dat bedrag weer opnieuw lenen.

4. Hypothecaire lening

Ook wel hypotheek. Je leent (veel) geld voor een huis, waarbij het huis als **onderpand** voor de lening dient.

KREDIET

... kan je ook bij een winkel nemen. Dat heet dan krediet bij een leverancier:

1. Koop op afbetaling

Je koopt iets bij een winkel en gaat dat in termijnen afbetalen. In dat termijnbedrag zit vaak een vrij hoge rente.

2. Private lease

Lijkt op een soort van huren, bijvoorbeeld bij auto's. Je betaalt elke maand een vast bedrag om de auto te mogen gebruiken (incl. onderhoud, belasting en verzekering) en aan het einde mag je de auto vaak met korting alsnog kopen.

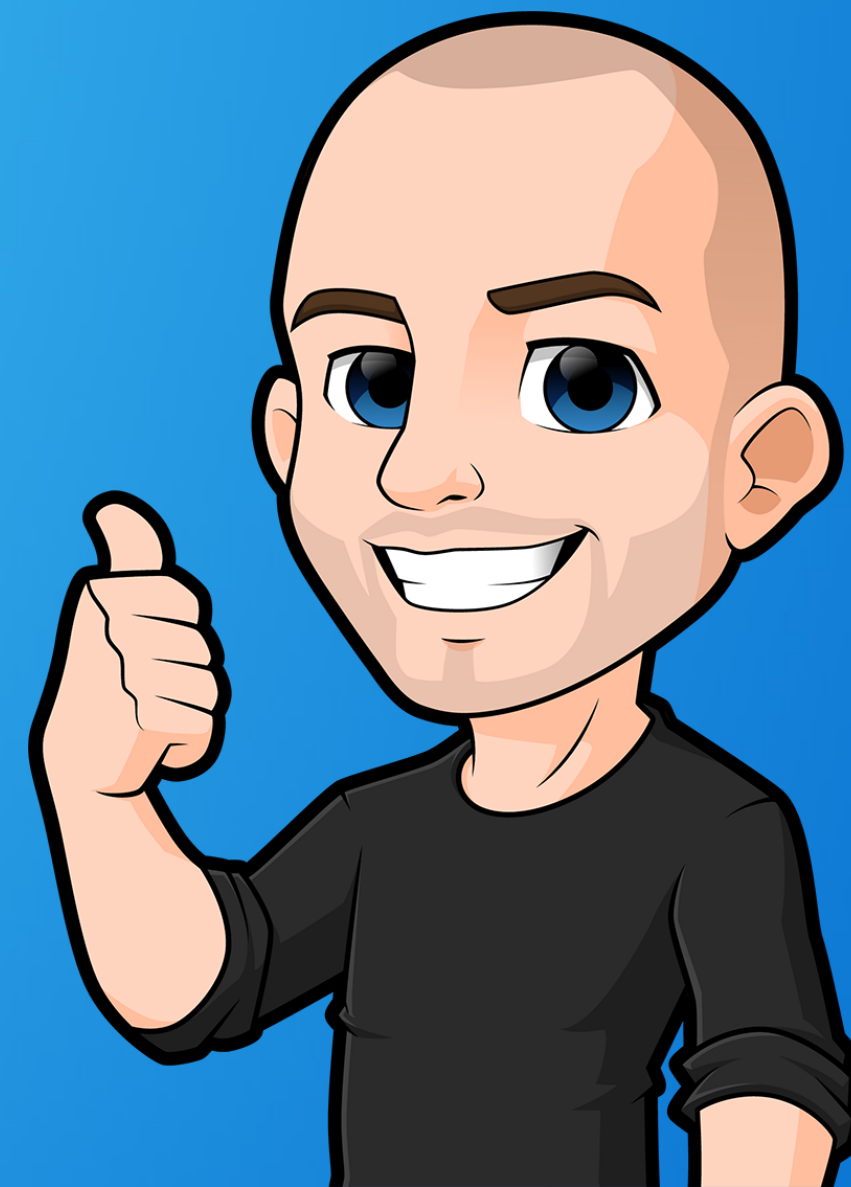

LEERDOELEN 3.4

Ik kan laten zien dat ik...

A.meerdere vormen van beleggen ken en kan uitleggen welke risico's daarbij horen

B.geld kan omwisselen aan de hand van een wisselkoers

BELEGGEN

... is dat je jouw geld investeert in iets waarvan je verwacht dat het meer waard zal gaan worden, zoals:

1. Aandelen

Je koopt een 'stukje' van een bedrijf. Als het bedrijf het goed doet, kan dat aandeel **meer waard worden** en kun je het met winst verkopen. Daarnaast krijg je een deel van de winst van het bedrijf, dat noem je **dividend**.

2. Obligaties

Je **leent geld uit** aan een bedrijf of de overheid (**staatsobligatie**). Dat krijg je terug met rente, waardoor je meer terugkrijgt dan je uitgeleend had.

VREEMDE VALUTA

Geldsoorten uit andere landen noemen we **vreemde valuta**.
Deze geldsoorten hebben altijd een andere waarde dan de euro.
De prijs van vreemde valuta kun je vinden via de **wisselkoers**:

Wisselkoers 1 euro	U verkoopt	U koopt
Verenigde Staten – Dollar	1,43	1,22

Vraag: Je koopt voor € 450 aan Amerikaanse dollars bij de bank.
Hoeveel dollar krijg je?
 $450 \times 1,22 = \$ 549$

Vraag: Je wilt 450 Amerikaanse dollars hebben van de bank.
Hoeveel euro moet je dan betalen?
 $450 : 1,22 = € 368,85$

